

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Vliv hebrejské kantilace na vybraná hudební díla
Autor/ka práce: Michaela Augustinová
Studijní program: kompozice
Typ studijního programu: navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Cíl byl jasně vymezen a zajímavě naplněn.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Téma je velice zajímavé. Nečekané a atraktivní.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práci je zajímavé číst, mohla by jít více do hloubky.

Logická stavba a členění práce:

Struktura práce pečlivě sleduje žádanou formu. Bylo by možné vypustit různé vnějškovosti (např. přehled cen, které za svůj život obdržel Ernest Bloch nebo výčet nástrojů Blochova běžně obsazeného orchestru) a věnovat získanou plochu hlubšímu vhledu do zkoumaných skladeb. Podobně bych doporučil zestručnit dlouhý výčet cizokrajných názvů z oblasti kantilace a raději pečlivěji vysvětlit, k čemu se vlastně vztahují.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Jsou v pořádku. Práce je vzorná v tom, že neobsahuje žádné překlepy a podobné běžné chyby.

Práce s informačními zdroji:

Práce uvádí svědomitě řadu zdrojů, nejen odborné publikace a různé encyklopedie, ale např. i nahrávky skladeb a nahrávky autentické hebrejské kantilace.

Citelně v práci chybí větší počet notových a grafických příkladů, to se týká zejména kapitoly 1 Hebrejská kantilace Bible, kde není ani jediný příklad, ačkoli kapitola pojednává o rozsáhlé soustavě nápěvů obecně málo známých a o jejich velmi specifické notaci.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Jazykový styl Augustinové se místy vzdaluje od odborného ke spíše popularizačnímu, místy až beletristickému. Příklady: „není ... divu, že zájem (skladatelů o kantilaci, *pozn. oponenta*) ... **rozkvetl**...“ (str.30), „melodii ... **pěje** sólová viola“ (str.55). Stává se, že beletristické vyjadřování vede k nepřesnostem nebo nejasnostem.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Práce se zčásti velice dobře čte, díky atraktivnímu tématu obsahuje zajímavé informace. Je funkčně a přehledně rozčleněna do pěti hlavních kapitol.

Kapitola 1 pojednává o hebrejské kantilaci, čili o praxi zpěvavého čtení svatých textů při hebrejském obřadu. Jazyk Augustinové působí na první pohled obratně, bohužel však často není rozumět. Na vině je sporné řazení informací a velmi nedostatečné vysvětlování termínů. Vysvětlení často chybí, nebo se objeví pozdě a jen jaksi mimochodem. Mnoho by vyřešila kapitola o terminologii. Je třeba 1) vysvětlit (nebo aspoň zřehlednit) mnoho speciálních termínů a 2) odlišit, kdy je slovo (např. akcent) užito v běžném významu a kdy ve funkci specifického termínu.

Studentka vybrala ke zkoumání tři skladby značně rozdílné stylem i dobou vzniku. To je jistě vděčné – vzniká určitá pestrost a dojem širokého rozhledu. Ovšem vzorků je málo a volba prvního z nich je sporná.

Jádro kapitoly 2 tvoří analýza skladby Meiry Warshauer. Její hudba je konvenční, uchopení kantilacích nápěvů je mechanické, nenápadité (např. konvenční hobojevé sólo), chybí jakákoli stylizace, která by podchytila specifičnost výchozího materiálu. Melodie trpí tím, čím trpí každé mechanické přenesení polorecitovaného nápěvu, známe to třeba z instrumentálních úprav populárních písniček. Není divu, že tato nenápaditá hudba neinspirovala nápaditou analýzu.

Kapitola 3 pojednává hlavně o Žalmu 22 pro baryton a orchestr od Ernesta Blocha. Podrobné zkoumání nápěvů barytonu z hlediska příbuznosti s tradiční kantilací je zajímavé, až napínavé. Nevýhodou je, že autorka často vidí tuto příbuznost v hudebních jevech natolik obecných, že je ztěží lze považovat za něco specificky židovského (např. triola). Kulturní původ Blochovy melodiky je obecně přijatým jevem, nicméně v analýze se nedaří konkrétní stopy tohoto původu jednoznačně označit. To také studentka v závěru kapitoly správně reflektuje. Přesto její pojednání obsahuje zajímavé postřehy.

Za nejcennější část práce považuji analýzu 3. věty z Tehillim Steva Reicha (kapitola 4), škoda jen určitého zmatku ohledně informačních zdrojů.

V kapitole 5 popisuje studentka svou diplomní skladbu, kde hebrejská kantilace byla klíčovým východiskem. Její svérázná koncepce je velice zajímavá, jde o přímočaré, věcné propojení tónů s duchovní nadstavbou, kterou je evokace biblického Nového Jeruzaléma. Text Augustinové je vtahující tam, kde se popisují všechna ta nečekaná propojení od biblických obrazů k hudbě, ale trochu zdouhavý tam, kde se jde do detailů, kde je hudba jakoby vyprávěna. I z hlediska vyvážených proporcí celé diplomní práce by mohla být pátá kapitola stručnější.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

1. Na str. 34 píšete „Bloch se čtvrttóny pracovat uměl“. Co s nimi uměl? Jak je použil v Klavírním kvintetu, o kterém se zmiňuje Vámi citovaná webová encyklopedie Britannica? Mohla byste srovnat toto Blochovo užití čtvrttónů s užitím čtvrttónů v neaškenázských kantilacích?

2. Na str. 44 píšete „Reichovým hlavním zájmem v této skladbě bylo ... aby zůstal zachován význam slov. To se v jeho tvorbě stalo poprvé.“ Můžete uvést konkrétněji, ve kterých skladbách a jak Reich nezachoval význam slov?

Doporučení práce k obhajobě:

Doporučuji práci k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace:

B

Datum vypracování posudku:

17.5.2024

prof. Martin Smolka

